

Raadsvoorstel

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2009	RA09.0090	A 8	09/803

Onderwerp:

De tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren

Portefeuillehouder: G. Evenhuis

Dienst Publiek

Algemene zaken

A. Kiewiet, telefoon ((0591)68 56 21)

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

De 'tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren gemeente Emmen 2009' vast te stellen

Samenvatting

Op 1 oktober 2009 wordt de 'Wet Investeren in jongeren' ingevoerd. De 'Wet investeren in jongeren' (WIJ) verplicht gemeenten vanaf deze datum om jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Jongeren onder de 27 jaar komen dan niet meer in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Het aanbod dat de gemeente doet wordt afgestemd op de persoonlijke situatie van de jongeren en kan bestaan uit een baan, een vorm van scholing of een combinatie van beide. Bij een werkaanbod ontvangen ze een inkomen van de werkgever. Bij acceptatie van het leeraanbod krijgen ze, waar nodig, een inkomen dat even hoog is als de bijstandsuitkering. Als zij het aanbod niet geaccepteerd wordt dan bestaat er ook geen recht op een inkomensvoorziening.

Het vaststellen van de verplichte gemeentelijke verordeningen is een proces dat tijd vraagt, helemaal als daar, zoals nu, een beleidsvormingsproces aan vooraf moet gaan. Gelet op de korte invoeringsperiode van drie maanden, die grotendeels in de vakantieperiode valt, is het niet mogelijk om met de drie betrokken gemeenten (Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden) een gezamenlijk beleidsplan inclusief verordeningen op te stellen.

Om recht te doen aan de behoefte om het besluitvormingsproces zorgvuldig te doorlopen, wordt uw raad voorgesteld om de tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren vast te stellen, zodat aan de wettelijke opdracht tot regelstelling wordt voldaan.

Bijlagen:

Tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren

Stukken ter inzage:

Collegebesluit 15-09-09 en de daarbij behorende stukken.

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2009	RA09.0090	A 8	09/803

1. Aanleiding voor het voorstel

Op 1 oktober 2009 wordt de 'Wet Investeren in jongeren' ingevoerd. De 'Wet investeren in jongeren' (WIJ) verplicht gemeenten vanaf deze datum om jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Jongeren onder de 27 jaar komen dan niet meer in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Het aanbod dat de gemeente doet wordt afgestemd op de persoonlijke situatie van de jongeren en kan bestaan uit een baan, een vorm van scholing of een combinatie van beide. Bij een werkaanbod ontvangen ze een inkomen van de werkgever. Bij acceptatie van het leeraanbod krijgen ze, waar nodig, een inkomen dat even hoog is als de bijstandsuitkering. Als het aanbod niet geaccepteerd wordt dan bestaat er ook geen recht op een inkomensvoorziening.

Het vaststellen van de verplichte gemeentelijke verordeningen is een proces dat tijd vraagt, helemaal als daar, zoals nu, een beleidsvormingsproces aan vooraf moet gaan. Gelet op de korte invoeringsperiode van drie maanden, die grotendeels in de vakantieperiode valt, is het niet mogelijk om met de drie betrokken gemeenten (Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden) een gezamenlijk beleidsplan inclusief verordeningen op te stellen.

Om recht te doen aan de behoefte om het besluitvormingsproces zorgvuldig te doorlopen, wordt voorgesteld om het "De tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren" vast te stellen, zodat aan de wettelijke opdracht tot regelstelling wordt voldaan.

2. Argumentatie/beoogd effect

Het kabinet wil bevorderen dat jongeren duurzaam aan de slag komen en voorkomen dat ze afhankelijk worden van de bijstand. Om dit te bereiken worden jongeren gestimuleerd hun school af te maken, werken en leren te combineren of een baan te aanvaarden.

Om de doelstelling van het kabinet extra kracht bij te zetten is in de beleidsvisie opgenomen dat alle jongeren, waar nodig en mogelijk een startkwalificatie, moeten halen. De beleidsvisie wordt in de benodigde verordeningen vertaald.

3. Relatie met bestaand beleid/eerder genomen besluiten

Niet van toepassing.

4. Afstemming met externe partijen/communicatie

De invoering van de wet is afgestemd met de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden. Met het oog op de toekomstige samenwerking zullen de drie gemeenten ten aanzien van de WIJ hetzelfde beleid voeren. De Cliëntenraad is in augustus over de beleidsvisie en de tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren geïnformeerd.

5. Financiële consequenties/voorgestelde dekking

Gemeenten krijgen geen extra middelen voor de uitvoering. Het tegenovergestelde is het geval: gemeenten worden op het I-deel gekort. Het ministerie gaat er namelijk vanuit dat de gemeenten een groot aantal jongeren een goed werkaanbod kan doen, waardoor het beroep op inkomensondersteuning sterk zal afnemen.

In 2009 bedraagt de landelijke uitname € 18 miljoen, voor 2010 is dit € 88 miljoen en vanaf 2011 € 143 miljoen. Voor Emmen komt dit volgens het verdeelmodel neer op respectievelijk € 144.000,--, € 704.000,-- en € 1.144.000,--

De kosten die uitvoering van de wet met zich brengt, kunnen worden onderverdeeld in:

1. de kosten van het werkleeraanbod.
2. de kosten van de inkomensvoorziening.
3. uitvoeringskosten.

De kosten van het werkleeraanbod kunnen worden opgevangen in het W-deel.

Voor de kosten van de inkomensvoorziening wordt aangesloten bij de bestaande budgetsystematiek van de WWB. Daarmee blijft de prikkel aanwezig om het beleid zoveel mogelijk te richten op duurzame uitstroom uit een inkomensvoorziening en het voorkomen van instroom in deze voorziening.

De raming voor het bijstandsbudget en de raming van het macrobudget voor inkomensvoorziening voor jongeren zullen samen het budget I-deel vormen, dat met het verdeelmodel WWB wordt verdeeld. De effecten van de invoering van de WIJ en de gevolgen daarvan voor de WWB zullen verwerkt worden in de meerjarenbudgetten I-deel 2009 – 2011.

Voor de uitvoering van de WIJ zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld. Bij de behandeling van de wet is aangegeven dat er geen extra taken op de gemeenten afkomt. Een aanvullende financiering werd daarom overbodig geacht.

Het aantal jongeren dat zich bij de gemeente meldt neemt de laatste maanden toe. Dit betekent een extra belasting van zowel het I-deel als het participatiebudget. Verwacht wordt dat op 31 december aanstaande 750 jongeren een beroep doen op een inkomensvoorziening. De verwachte stijging van het aantal jongeren dat zich meldt voor de WIJ is inbegrepen in het reeds opgezette scenario met betrekking tot de stijging aantal WWB-klanten. Dit betekent dat ten opzichte van het bijgestelde scenario in 2009 geen financieel nadeel op het I- deel en W- deel zal optreden.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 15 september 2009.

Burgemeester en wethouders van Emmen,
de secretaris,   de burgemeester,

A.J. Mewe

C. Bijl

jaar	stuknr. Raad	categorie/agendanr.	stuknr. B. en W.
2009	RA09.0090	A 8	09/803

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 september 2009, nummer: 09/803;

gelet op het bepaalde in ;

b e s l u i t :

vast te stellen **De tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren gemeente Emmen 2009.**

PARAGRAAF 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet investeren in jongeren;
- b. het college: het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen.

PARAGRAAF 2 TOEPASSELIJKHEID VERORDENINGEN WWB

Artikel 2. Werkleeraanbod

De regels met betrekking tot de inhoud van het werkleeraanbod, bedoeld in artikel 12, eerste lid, onderdeel a, van de wet, luiden als volgt:

1. De voorzieningen die op grond van de Re-integratieverordening Wet werk en bijstand aan personen als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Wet werk en bijstand, kunnen worden aangeboden, kunnen door het college worden ingezet voor het vaststellen van de inhoud van het werkleeraanbod.
2. In afwijking van het eerste lid, kunnen de volgende voorzieningen niet worden ingezet:
  - a. Onbeloonde additionele arbeid;
  - b. premies voor werkaanvaarding of scholing;
  - c. vrijlating van inkomsten, en
  - d. onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk.

Artikel 3. Het verlagen van de inkomensvoorziening

De regels met betrekking tot het verlagen van de inkomensvoorziening, bedoeld in artikel 12, eerste lid, onderdeel b, van de wet, luiden als volgt:

De in de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van artikel 12.

Artikel 4. Het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik

De regels met betrekking tot het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik, bedoeld in artikel 12, eerste lid onderdeel c, van de wet, luiden als volgt:

De in artikel 14 Maatregelenverordening Wet werk en bijstand en het handhavingsbeleidsplan gestelde regels, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5. Cliëntenparticipatie

De regels met betrekking tot de wijze waarop jongeren of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van de wet, luiden als volgt:

De in de Verordening Cliëntenparticipatie wet werk en bijstand gestelde regels, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6. Het verhogen en verlagen van de norm

De in de Toeslagenverordening Wet werk en bijstand gestelde regels zijn van overeenkomstige toepassing.

PARAGRAAF 3 SLOTBEPALINGEN

Artikel 7. Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

1. In alle gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening, als toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 8. Inwerkingtreding en geldingsduur

Deze regeling treedt in werking op 1 oktober 2009. De artikelen 2 tot en met 6 vervallen ieder voor zich per datum inwerkingtreding van de specifiek op het desbetreffende artikel betrekking hebbende verordening in het kader van de wet. De regeling geldt totdat er artikelen 2 tot en met 6 allen zijn komen te vervallen.

Artikel 9. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: De tijdelijke verordening Wet Investeren in Jongeren gemeente Emmen 2009.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 29 oktober 2009.

de griffier,

de voorzitter,

H.D. Werkman

C. Bijl

ALGEMENE TOELICHTING

Op 1 oktober 2009 treedt de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking. Het college is belast met de uitvoering van de WIJ. De gemeenteraad daarentegen dient een vijftal verordeningen vast te stellen (art. 12 WIJ). Het vaststellen van een gemeentelijke verordening is echter een proces dat tijd vergt, temeer als daaraan een proces van beleidsvorming vooraf moet gaan. In het kader van de WIJ dient het ontwikkelen van visie en beleid met betrekking tot de verschillende onderdelen van de wet, maar in het bijzonder over de invulling van het werkleeraanbod zorgvuldig te geschieden.

Om recht te doen aan de behoefte om het daaraan gekoppelde besluitvormingsproces zorgvuldig te kunnen doorlopen, verdient het overweging om een tijdelijke regeling vast te stellen, waarmee tot de datum waarop de verordeningen in werking treden voldaan wordt aan de opdracht tot regelstelling. Deze tijdelijke verordening 'Wet Investeren in Jongeren' voorziet in (tijdelijke) regels als bedoeld in artikel 12 WIJ, met betrekking tot:

- de inhoud van het werkleeraanbod;
- het verlagen van de inkomensvoorziening;
- het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik;
- de betrokkenheid van jongeren bij de uitvoering van de wet en
- het verhogen of verlagen van de norm of de toeslag.

Uitgangspunt van deze tijdelijke regeling is dat daarmee gerealiseerd wordt dat de WIJ in eerste aanleg zoveel mogelijk WWB-conform wordt uitgevoerd op de onderdelen waarvoor een verordeningsplicht geldt. Dat sluit enerzijds aan bij de reeds bestaande uitvoeringspraktijk en anderzijds bij het uitgangspunt dat de WIJ op de onderdelen normensystematiek, maatregelen, vaststellen inkomen en vermogen, terug- en invordering en verhaal, identiek zou moeten zijn aan de WIJ. Met het vaststellen van deze verordening wordt de bestaande uitvoeringspraktijk in het kader van de Wet werk en bijstand dus zoveel mogelijk voortgezet voor jongeren die een beroep doen op een werkleeraanbod in het kader van de WIJ. De wijze waarop dat vorm gegeven is, is dat waar dit mogelijk is, de betreffende WWB-verordening, of bepalingen uit die verordening, van overeenkomstige toepassing wordt verklaard.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit spreekt voor zich. Ter verbetering van de leesbaarheid wordt de Wet investeren in jongeren in dit Raadsbesluit aangeduid met 'de wet'.

Artikel 2. Werkleeraanbod

Het simpelweg bepalen dat de Re-integratieverordening WWB van overeenkomstige toepassing is, kan knelpunten opleveren. Omdat met de WIJ een recht op werkleeraanbod wordt gerealiseerd en een paradigmawisseling is beoogd, is het uitgangspunt en daarmee ook de inhoud van de nog vast te stellen 'Verordening m.b.t. de inhoud van het werkleeraanbod' duidelijk afwijkend van de Re-integratieverordening WWB. Het gaat immers niet langer om een niet afdwingbare aanspraak op voorzieningen (art. 10 WWB) maar om een afdwingbaar recht op een werkleeraanbod. Onderdelen van de Re-integratieverordening die in ieder geval wel bruikbaar zijn, zijn de bepalingen die zien op de inhoud van de aan te bieden voorzieningen. Met het eerste lid wordt de inzetbaarheid van die voorzieningen voor het college ten behoeve van jongeren binnen het kader van de WIJ gerealiseerd. Uitzonderingen daarop zijn vermeld in het tweede lid. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de aldaar genoemde voorzieningen niet kunnen worden ingezet voor jongeren, omdat hun afstand tot de arbeidsmarkt nog niet zodanig groot is dat dergelijke voorzieningen beschikbaar zouden moeten worden gesteld, ter invulling van het werkleeraanbod.

Artikel 3. Het verlagen van de inkomensvoorziening

Het wettelijk kader voor het verlagen van de inkomensvoorziening, wijkt enigszins af van het kader dat geldt voor het verlagen van de bijstand. De bevoegdheid om de bijstand te verlagen wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid (art. 18, tweede lid WWB), ontbreekt in de WIJ. Daar staat tegenover dat in artikel 45 WIJ een aantal verplichtingen is geformuleerd, dat niet met zoveel woorden in de WWB is vastgelegd maar wel aanleiding kan geven tot verlaging. Het betreft de verplichtingen die betrekking hebben op het vaststellen en uitvoeren van het werkleeraanbod. Omdat deze verplichtingen overeenkomsten vertonen met de verplichting om gebruik te maken van een voorziening als bedoeld in artikel 10 WWB, worden de regels die daarover in de Maatregelenverordening WWB zijn vastgelegd, van overeenkomstige toepassing verklaard. Daarvan uitgaande is in artikel 3 de Maatregelenverordening WWB van overeenkomstige toepassing verklaard.

Het betreft de regels met betrekking tot:

- algemene bepalingen (bijv. over samenloop);
- regels over schending van de inlichtingenplicht;
- regels met betrekking tot zeer ernstige misdragingen en
- regels ten aanzien van schending van de verplichting om gebruik te maken van voorzieningen.

Artikel 4. Het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik

De regels die zijn gesteld in de Handhavingsbeleidsplan WWB zullen doorgaans zonder problemen van overeenkomstige toepassing kunnen worden verklaard. Het beleid inzake het bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik kan eveneens toegepast worden op jongeren.

Artikel 5. Cliëntenparticipatie

De wijze waarop jongeren betrokken worden bij de uitvoering van de WIJ kan op voorhand op dezelfde wijze geschieden als in de WWB. Door het van overeenkomstige toepassing verklaren van de Verordening cliëntenparticipatie WWB wordt gerealiseerd dat de vormen van participatie die in die verordening zijn vastgelegd en de daarvoor gestelde regels evenzeer voor jongeren gelden.

Artikel 6. Het verhogen en verlagen van de norm

Het wettelijk kader in de WIJ met betrekking tot het verhogen of verlagen van de norm of de toeslag is niet identiek met dat van de WWB. De leeftijdsverlaging voor 21- en 22-jarigen is uit de WWB geschrapt (art. 29 WWB). Aanpassing van de Toeslagenverordening WWB kan echter pas plaatsvinden met ingang van 1 juli 2010, omdat jongeren die op 30 september 2009 een algemene bijstandsuitkering ontvangen, die nog houden tot uiterlijk 1 juli 2010. Omdat voor het overige het wettelijk kader binnen WWB en WIJ identiek is, kan de Toeslagenverordening in zijn geheel van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

Artikel 7. Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

Het is van belang om een regeling op te nemen die voorziet in de bevoegdheid van het college om eventuele leemtes op te vullen en besluiten te nemen in de geest van de WIJ en voor het geval deze verordening daar toch niet expliciet in voorziet. Bedacht moet daarbij wel worden dat deze bepaling geen grondslag vormt voor het nemen van een belastend besluit. Daarvoor moet een eenduidige en expliciet benoemde concrete grondslag in regelgeving zijn opgenomen.

In de bevoegdheid om afwijkende besluiten te nemen in geval van onbillijkheden van overwegende aard is voorzien in het tweede lid. Niet altijd valt volledig uit te sluiten dat een grofmazige 'van overeenkomstige toepassing verklaring' onder omstandigheden nadelig kan uitwerken voor een jongere. In dergelijke gevallen moet het mogelijk zijn om van dit Raadsbesluit afwijkende besluiten te nemen die in het voordeel van de jongere zijn.

Artikel 8. Inwerkingtreding en geldingsduur

De inwerkingtreding valt uiteraard samen met de inwerkingtreding van de WIJ. Mocht de vaststelling en inwerkingtreding van deze verordening niettemin later plaatsvinden, dan kan in terugwerkende kracht worden voorzien, hoewel dat geen grondslag kan verschaffen aan het nemen van belastende besluiten met betrekking tot feiten en omstandigheden die plaatsvinden tot de datum waarop de regeling in werking treedt.

Het is de bedoeling om de definitieve WIJ-verordeningen per 1 januari 2010 vast te stellen. Samen met de WWB-verordeningen die worden aangepast in het kader van de samenwerking tussen de gemeenten Emmen, Coevorden en Borger-Odoorn.

Toch is ervoor gekozen om geen einddatum in de verordening op te nemen voor het geval het toch niet lukt om de definitieve verordeningen op 1 januari 2010 vast te stellen.

Daarom wordt voorgesteld dat de artikelen 2 tot en met 6 (waarmee tijdelijk in de verordeningsplicht wordt voorzien) ieder voor zich vervallen op het moment waarop de betreffende WIJ-verordening(en) worden vastgesteld. Zodra al deze artikelen zijn vervallen, vervalt deze regeling in zijn geheel.